Zararlı Alışkanlıklar Ve Sonuçları
Gönderen Kadir Hatipoglu - Haziran 02 2021 01:00:00

                                                                                                                                                                          İnsan, Allah’ın, en güzel bir şekilde yarattığı,[2] şeklini güzel yaptığı,[3] bilgi nimeti ile donattığı,[4] yaratılan her şeyi emrine verdiği,[5] sayısız nimetler bahşettiği;[6] duygu, düşünce ve akıl gibi özelliklerle diğer varlıklara üstün kıldığı, meleklerin kendisine secde ettiği değerli bir varlıktır.[7] Bütün üstün vasıflarla donatılan insanın; dünya hayatında yaratılışına uygun bir hayat sürmesi, ebedi yurdunda da saadete ulaşması için yaratılıştan kendisine verilen mükemmeliyetini muhafaza etmesi, onu bozmaması başta gelen bir sorumluluğudur. Bu sorumluluğun farkında olarak hayatını planlayan insan, devamlı bir mükafata ulaşacak, aksine hareket edenler de aşağı derecelere düşeceklerdir.[8] İslam, bu sorumluluğun gereği olarak insanı yaratılış mükemmeliyetinin dışına atacak, Yaratan ve kullarının katında itibarını zedeleyecek davranışlardan uzak kalmasının yollarını göstermiştir. Mükemmeliyetin devamı için dinin, canın, aklın, neslin ve malın korunması esas alınmıştır.[9] İlahî dinlerin beş asli ilkesi sayılan bu temel kriterlerin zedelenmesine sebep olacak her türlü davranış yasaklanmıştır. İnsanın ruh ve beden sağlığının korunması, bu temel ilkelerin korunmasına bağlıdır. İnsanı itibarından eden, olması gereken yerden aşağılara düşürecek olan davranışların başında kötü alışkanlıklar gelmektedir. Kötü alışkanlıkların başında da her türlü felaketin temel sebebi olan içki, kumar, uyuşturucu vb. maddeler gelir. İnsanı her türlü kötülüğün kıskacına sürükleyen felaketlere kısaca bir göz atalım:
            İÇKİ
            İçki deyince, içilmesi dinen yasak olan sarhoş edici alkollü sıvı maddeler anlaşılır .
           İçki alışkanlığı ve bağımlılığı insanlık tarihi kadar uzun bir geçmişi bulunmakta ve bütün dönem ve toplumlarda görülmektedir.
            Rahmet dini olan İslam, insanların dünya ve âhiret mutluluğunu, onları kötülüklerden uzaklaştırmayı hedeflediğinden, kişinin aklında, malında, sosyal itibar ve konumunda büyük zararlara, yıkımlara yol açan içkiyi kesin bir dille yasaklamıştır. Bu kötülüğe karşı vereceği mücadelede de insana büyük bir destek vermiştir. Bunun için İslam, aklı ve ruhî dengeyi bozan, sarhoşluk veren ve sinir sistemini alt üst eden içkiyi haram kılmıştır. Bu konuda Kur'ân’da şöyle buyurulmaktadır: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

آمَنُواْ
إِنَّمَا
الْخَمْرُ
وَالْمَيْسِرُ
وَالأَنصَابُ
وَالأَزْلاَمُ رِجْسٌ
مِّنْ عَمَلِ
الشَّيْطَانِ
فَاجْتَنِبُوهُ
لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ
  إِنَّمَا
يُرِيدُ
الشَّيْطَانُ أَن يُوقِعَ
بَيْنَكُمُ
الْعَدَاوَةَ
وَالْبَغْضَاء فِي
الْخَمْرِ
وَالْمَيْسِرِ
وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ
اللّهِ
وَعَنِ
الصَّلاَةِ
فَهَلْ
أَنتُم
مُّنتَهُونَ
“Ey iman edenler! (Aklı örten) içki (ve benzeri şeyler), kumar, dikili taşlar ve fal okları ancak şeytan işi birer pisliktir. Onlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan, içki ve kumarla ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah’ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçiyor musunuz?” (Maide:5/90, 91). İnsanlık için büyük felaketlere yol açan içkinin yasaklanması ile, insan aklının korunması sağlanmış, kişiler arasında kin, nefret ve düşmanlığın yayılması engellenmiş ve Allah’a ibadet etmeyi unutma tehlikesi ortadan kaldırılmış olmaktadır. Bunun tersi, yani içkiye müptela olmak, büyük problemleri getirecektir. İçkiye müptela olan insanlarda davranış bozuklukları başlar, ailesinde huzursuzluk ve mutsuzluklar artar, suçluluk duyguları gelişir ve büyük bir depresyonun içine düşer. Bunun neticesinde de, sosyal hayatı ve sosyal ilişkileri kötü bir şekilde etkilenir. Ailesi ve çocuklarına karşı davranışları değişir ve

neticede aile yuvasının yıkılması ile karşı karşıya kalır.

Mü’minler için en güzel örnekleri şahsında toplayan Peygamberiz Hz.Muhammed (a.s.) da sözleriyle bu haram kılmanın,yasaklamanın özü ve kapsamına açıklık getirmiştir. Bunlardan bir kaçını zikredelim.
لعن رسول الله
في الخمر عشرة
عاصرها و
معتصرها و
شاربها و
حاملها
والمحموله
اليه و ساقيها
و بايعها و اكل
ثمنها
والمشتري لها
والمشترا ت
له ‏ ‏ ‏ Hz. Enes (r.a); "Resülullah (a.s.) içki ilgili olarak on kişiye; 'Üretene, kendisi için üretilene, içene, taşıyana ve taşıtana, sunana, satana ve bunun parasını yiyene, satın alana ve satın aldırana' lanet etti" demiştir.[10] Peygamberimizin içkiyi üretenlere, içenlere ve bu konuda hizmet verenlere "lanet" etmesi, bu kimselerin Allah'ın rahmetinden uzak olmasını dilemesidir. Peygamberin lanetine uğramak mümin için iyi ve hoş olmayan bir durumdur. Dinimizin haram kıldığı "içki", sarhoşluk veren her şeydir. İçki içen insan tövbe etmeden ölürse âhiret nimetlerinden yararlanamaz. Bu konuda Peygamberimiz (a.s.) şöyle buyurmaktadır: ‏‏‏ ‏
‏كُلُّ
مُسْكِرٍ
خَمْرٌ
وَكُلُّ
مُسْكِرٍ
حَرَامٌ
وَمَنْ
شَرِبَ
الْخَمْرَ
فِي
الدُّنْيَا
فَمَاتَ
وَهُوَ ‏
‏يُدْمِنُهَا
‏ ‏لَمْ يَتُبْ
لَمْ
يَشْرَبْهَا
فِي
الْآخِرَةِ ‏
            "Her sarhoş edici içkidir ve her sarhoş edici içki ise haramdır. Kim dünyada içki içer ve tövbe etmeden ölürse, âhiret içkilerinden içemez."[11]

           Peygamberimiz (a.s.) müminlerin içki içmeleri şöyle dursun, içki bulunan sofraya oturulmasına bile izin vermemektedir: من كان يؤمن بالله واليوم الاخر فلا يجلس على مائدة يدار عليها بالخمر "Kim Allah’a ve âhiret gününe iman ediyorsa üzerinde şarap içilen bir sofraya oturmasın”[12]
            İman ile içkinin bağdaşmayacağını Peygamberimiz şöyle bildirmektedir:
‏ ‏ ‏لَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا يَشْرَبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرَبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ ‏
‏ “Zina eden kimse, zina ettiğinde mü’min olarak zina etmez; şarap içen kimse, onu içtiğinde mü’min olarak içmez, hırsızlık yapan kimse de, hırsızlık yaptığında mümin olarak hırsızlık yapmaz.”[13] Bir mümin içkinin haramlığını kabul etmez veya haram oluşunu küçümseyerek içerse dinden çıkar. Haram olduğunu kabul eder buna rağmen içerse büyük günah işlemiş, Allah'a isyan etmiş olur. İçki, deva değil derttir, şifa değil hastalıklara sebeptir. Peygamberimiz (a.s.); ‏ ‏إِنَّهُ لَيْسَ بِدَوَاءٍ وَلَكِنَّهُ دَاء ٌ “Muhakkak ki içki deva değildir, bilakis hastalıktır (hastalık vericidir.)”[14] buyurmuştur. Alkollü içkilerin az içilmesi de çok içilmesi de haramdır. Peygamberimiz (a.s.),   ‏مَا أَسْكَرَ

كَثِيرُهُ
فَقَلِيلُهُ
حَرَامٌ “Çoğu sarhoşluk veren şeyin azı da haramdır.”[15]
            KUMAR
            İslam, birçok oyun ve eğlenceyi helal, kumar bulaşığı olan her türlü oyunu da haram kılmıştır. Mâide Suresi’nin 90. âyetinde geçen “meysir” kelimesi kumar olarak açıklanmış[16], şarabın kardeşi, arkadaşı olarak isimlendirilmiştir. Kumar, Allah’ı anmaktan, namazdan alıkoyduğu, insanlar arasında düşmanlık doğurduğu için günah sayılmış ve yasaklanmıştır.[17]
            Kumarın haram olduğu hükmünü ortaya koyan ayet, bu hükmün hikmetlerini de gözler önüne sermektedir: 1. Müslüman, hayat ve kazancını şansa ve tesadüfe değil, aldığı tedbirlere ve verdiği emeğin sonucuna bağlamalıdır. 2. Başkasının malı haramdır, kumar haksız bir kazançtır. 3. Kumar ibadetlere engel olur.”[18] 4. Kumar, aile fertlerini ve toplumu menfi yönde etkiler. Sosyal bunalımların kaynağı olan işsiz ve güçsüzlerin artmasına sebep olur.
            Müslüman’ın eğlenmeye hakkı vardır. Ancak, eğlenirken meşruiyet çizgisini aşmamak ve İslam’ın yasakladığı kumara bulaşmamak esastır.
            Başkalarının mallarını meşru olmayan yollarla almak ve yemek haramdır. Kur'ân’da;

يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ
آمَنُواْ لاَ
تَأْكُلُواْ
أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ
بِالْبَاطِلِ إِلاَّ أَن
تَكُونَ
تِجَارَةً
عَن تَرَاضٍ
مِّنكُمْ
وَلاَ
تَقْتُلُواْ
أَنفُسَكُمْ
إِنَّ اللّهَ
كَانَ بِكُمْ
رَحِيمًا
            “Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda batıl yollarla yemeyin.Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle olursa başka. Kendinizi helak etmeyin. Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir” (Nisa:4/29) buyurulmak suretiyle meşru olmayan yollarla, gönül rızasına dayanmayan şekliyle başkasının malına sahip olmak yasaklanmıştır. Mal canın yongasıdır. Parasını kaybeden insan, kumar arkadaşları ile kavgaya tutuşur ve bu kavga cinayete

kadar da gidebilir. Kumar sonucu parasını ve malını kaybeden insan, dışarıda başladığı kavgayı ailesine kadar taşıyabilir. Aile içerisinde meydana gelen bu kavga, aile fertleri arasındaki sevginin ve saygının ortadan kalkmasına ve neticede aile yuvasının yıkılmasına yol açabilir.   Vakit insan için çok önemli bir nimettir. Kumara bulaşan insanlar, Allah tarafından kendilerine bahşedilen bu nimeti zayi ederler ve zamanlarını Allah’ın hoşlanmadığı bir fiil ile harcarlar.   Kumar, fertler arasında ve toplumda kin, nefret ve düşmanlık tohumlarının yeşermesine sebep olur. Bu sebeple, Kur'ân’ın ve Hz.Peygamberin ikazlarına kulak veren Müslümanlar, fertleri, aileleri ve toplumları temelinden sarsan kumar illetine karşı hassas davranmalı ve bu hastalığın yayılmaması ve engellenmesi konusunda kendilerini görevli addetmelidirler.
            SİGARA
            Toplumumuzu ve gençliğimizi menfi yönden etkileyen bir başka kötü alışkanlık ta sigaradır. İnsan sağlığı ve hayatı ölçü alındığında sigara toplumsal bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.
            Her yıl   yüz bin insanımızı sigaraya kurban vermekteyiz. Sigaranın yol açtığı ölümler, trafik, terör, iş kazaları vb. tüm ölümlerin toplamından beş kat daha fazladır.
            Sigara, sağlıklı nefesimizi dumanıyla alır gider, içimizde bizi adım adım ölüme götüren zehirini bırakır ve Allah’ın bize vermiş olduğu en büyük “devlet” olan sağlığımızı ve hayatımızı yitirmemize sebep olur. Sigaranın esiri olan bir toplumda sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi mümkün olmaz ve sigaranın esiri olan bir toplum da medeni bir toplum olma şansını yakalayamaz.[19]
            Sigara insan sağlığını olumsuz yönde etkilediği gibi çevre kirliliğine de sebep olur.
            UYUŞTURUCU MADDELER   Uyuşturucu madde deyince ilk aklımıza gelen esrar, eroin, afyon, kokain gibi maddelerdir. Bu maddeler, insan vücudunda büyük tahriplere sebep olduğu gibi, toplumda da büyük ölçüde zararlar meydana getirmektedir.
             Sorumluluktan kaçan, iyi bir eğitim alamayan, kötü aile ve çevrede yetişen, lükse ve gösterişe meraklı olan, manevi bir boşluk içerisinde bocalayan insanlar, uyuşturucunun etkisine rahatlıkla girebilmekte ve bu kötü alışkanlığa müptela olabilmektedirler.   İslam Dini, uyuşturucu madde kullanımına yol açan bütün faktörlere savaş açmış, uyuşturucu madde kullanımını da kesin bir dille yasaklamıştır.
            Uyuşturucu, kişiyi dış dünyadan koparmakta, her türlü suçu ve kötülüğü işlemeye hazırlamakta, böylece kişiyi özbenliğinden uzaklaştırmaktadır. Bugün modern tıp, psikoloji ve toplum bilimleri esrar, eroin gibi uyuşturucu maddelerin insan sağlığı ve toplum düzeni için içkiden daha zararlı olduğunda birleşmektedir.
            Uyuşturucu asla

tecrübe edilemeyecek bir tehlikedir. Onu bir defa tecrübe eden, ondan bir daha kurtulma şansı bulamaz.Uyuşturucu müptelası insanlar, adeta bir suç makinesi haline gelirler. Kullananlara sahte dünya sunan uyuşturucular, adım adım kişiyi ölüme götürür. Kişilik ve karakter değişimlerinin ortaya çıkmasına, toplum ve ahlak dışı davranışların sergilenmesine yol açar.
            Manevi doyumsuzluğu olan insanların bu tatminsizliği maddiyatla tatmin etmeye çalışmaları, onları uyuşturucu gibi bağımlılık oluşturan maddeleri kullanmaya sevk etmektedir.
            Toplum tarafından tanınan insanların uyuşturucuya bağımlı hale gelmeleri, içine düştükleri kötü hallerinin her gün kamuoyu önünde sergilenmesi, toplumda büyük yaralara yol açmaktadır. Medyanın bu durumda olan insanları sürekli gündemde tutması ile gençlere kötü örnekler sunulmakta ve adeta gençler zehirlenmektedir.
            Her gün yazılı ve görsel basında, içki, kumar ve uyuşturucu müptelası insanların içine düştükleri içler acısı manzaralar yer almaktadır. Yapılan araştırmalarda, bu tür alışkanlıklardan kaynaklanan cinayetlerin, tecavüz olaylarının, boşanma hadiselerinin ve trafik kazalarının oranının yüksekliği insanı dehşete sürüklemektedir.
            Bir ülkenin geleceği demek olan gençliğin her yönden son derece sağlıklı olması gerekmektedir. Bütün milletler, bütün devletler ve bütün toplumlar, iyi bir gençlik yetiştirmek için büyük fedakarlıklar yapmak durumundadırlar. Bu hedefi gerçekleştirmek için gençlerin ilk yetiştiği ortam olan ailenin sağlam bir yapıya sahip olması büyük bir önem arz etmektedir
            Anne-babaların, çocuklarını çok iyi koruyup kollamaları, onları bu tür alışkanlıklardan uzak tutmaları gerekir. Bu konuda anne-babalar, çocukların yemesi ve içmesinden, eğitim ve terbiyesine kadar her konuda dikkatli olmak zorundadırlar. Ailenin nafakasını temin etmek durumunda olan ebeveynler kazançlarını helal yoldan kazanmalı ve çocuklarına haram lokma yedirmeme gayreti içerisinde olmalıdırlar. Çünkü haram lokma ile büyütülen nesiller, aileye ve topluma problem olacaklardır. İslam’da çocuk eğitimi doğumdan önce başlamaktadır. Bunun ilk merhalesi de onun besleneceği gıdanın temiz olmasıdır. Aksi takdirde, Allah’ın yasakladığı yollarla elde edilen kazançla beslenen çocukların eğitiminde ciddi problemlerle karşılaşılacaktır. Bu tip çocukların toplumda var olan kötü alışkanlıklara meyletmeleri daha kolay olacaktır. İslam’ın evrensel temel prensiplerinden biri olan neslin korunmasının önemi burada daha net olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun gerçekleşmesi için anne-baba adaylarının sağlam bir din eğitimine ihtiyaçları vardır. Bu eğitimi alan fertlerin oluşturduğu ailelerin çocuklarında kötü alışkanlıklara karşı bir direnç olduğu, bu tür alışkanlıklara meylin çok az olduğu görülmektedir.
            Uyuşturucu ve benzeri kötü alışkanlıkların menfi sonuçlarından fertleri ve toplumu korumak için ciddi tedbirler alınmalı, bu tür alışkanlıklara meylettirmeyi teşvik edecek her türlü faaliyetlere karşı programlar geliştirilmelidir.
             Aileler, çocuklarına, bu tür alışkanlıkların fert ve toplum hayatında yol açtıkları zararları

anlatmalı, çocuklarının kimlerle arkadaşlık yaptıklarını yakinen takip etmeli,ne tür yayınları okuduklarını kontrol etmelidirler.
            Yüzyıllardan beri nesilden nesile intikal ettirilen milli ve manevi değerlerimiz gençlerimizin beyinlerine nakşedilmelidir.   Yönetici durumunda olanlar, okullarda öğretmenler, gençlere güzel örnek olacak davranışlar sergilemeli, kötü   hareketlerden ve davranışlardan şiddetle kaçınmalıdırlar.
            Çocuklarımızın doğum günlerinde, okullarda değişik vesilelerle tertip edilen partilerde içki içilmesi, gençlerimizin içki ile tanışmasında ve ileriki dönemlerde içki kullanmasında hiç de küçümsenmeyecek bir rolü vardır. Okul idarelerinin ve ailelerinin bu konuda çok hassas davranmaları şarttır. Yüce Rabbimizin; يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ “Ey müminler! Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun….” (Tahrim:66/6) emrini, toplumun her kesiminde sorumluluk üstlenmiş olanlar, hayatlarının her safhasında dikkate almaları ve hayatlarının en önemli bir umdesi haline getirmeleri gerekmektedir.
            Sağlıklı bir gelecek ve sağlıklı bir nesil, fertlerin dayanışması, toplumda örnek olacak konumda olanların iyi hareketler sergilemesi ile gerçekleşeceği unutulmamalıdır.
            Sonuç İslam, kişinin dinini, canını, malını, aklını ve neslini korumayı hedef aldığından, temiz ve faydalı olan şeyleri mubah kılmış, fert ve toplum için zararlı olan şeyleri de yasaklamış olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Bize düşen, İslam’ın koyduğu dünya ve âhiret saadetine ulaşma hedefi doğrultusunda gayret sarf ederek, toplumda güzel örnek olacak davranışları sergileyecek fertleri yetiştirmektir. Şurası hatırdan çıkarılmamalıdır ki, kendilerine, ailelerine, topluma ve Yaratan’ına karşı sorumluluk ve saygı duymasını sağlayacak bir inanç ve ahlak bilincine sahip fertlerin yetiştirilmesi ile fertlerde, ailelerde ve toplumda büyük yıkımlara yol açan bu büyük felaketlerin önünü almak mümkün olacaktır.

[1] Bu bölüm Teftiş kurulu Üyesi Dr. Mehmet Besim İSMAİLEFENDİOĞLU tarafından hazırlanmıştır. [2] Tin:95/4. [3] Teğabun:64/3. [4] Bakara:2/31. [5] İbrahim:14/32,33;Hac:22/65; Lokman:31/20; Casiye:45/12,13. [6] İbrahim:14/34. [7] Bakara:2/34. [8] Tin:95/5-6. [9] Süleyman Uludağ, İslam’da Emir ve Yasakların Hikmeti, s.,144,146,TDV.Yayını, Ankara,1979, [10]Tirmizî, Büyü 59, III, 589; İbnu Mâce, Eşribe 6, II, 1122. [11] Buhârî, Eşribe 1. VI, 240. Müslim, Eşribe 7. II, 1587.   Muvatta, Eşribe 11. II, 846. Ebü

Dâvud, Eşribe 5. IV, 85-86. Tirmizî, Eşribe 1. IV, 290-291. [12] Tirmizî, Edeb, 43. V, 113. 13 Buhari,Eşribe,1. VI, 241 ; Nesai, Eşribe,42, VIII,313 14 Müslim,Eşribe,3, II,1573 15 Ebu Davud,Eşribe,5, IV,87; Tirmizi,Eşribe,3,IV,292 ;İbn Mace, Eşribe,10,II,1124; Nesai,Eşribe,25, VIII,300,301 16 Hamdi Yazır, Hak Dini Kur’an Dili, III,1804, Eser Neşriyat, İstanbul,1979. 17 Maide, 5/91   [18] Hayrettin Karaman, Günlük Hayatımızda Haramlar-Helaller,s.135, Nesil Yayınları,İst.,1979 [19] Daha geniş bilgi için bk. http:/www.sigara.gen.tr

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler